

Sygn. akt V KK 200/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Dołhy (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Katarzyna Wełpa

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zbigniewa Siejbika,
w sprawie **P. N.**

skazanego z art. 119 § 1 kw

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 7 października 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść,

od wyroku Sądu Rejonowego w Ś.

z dnia 28 stycznia 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Ś. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ś. oskarżył P. N. o to, że w dniu 24 marca 2011 r. w Ś., woj./.../, w krótkich odstępach czasu i z góry powziętym zamiarem, dokonał kradzieży energii elektrycznej, czym spowodował straty w kwocie 4162,62 zł na szkodę E., a więc oskarżył go o przestępstwo z art. 278 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (k. 27-29).

Po rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy w Ś. wyrokiem z dnia 2 marca 2012 r., przyjął, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi w ujęciu art. 278 § 1, 3 i 5 k.k., a polegał na tym, iż w dniu 24 marca 2011 r. w Ś., poprzez opuszczanie mostków napięciowych na liczniku energii elektrycznej, dokonał kradzieży energii elektrycznej na kwotę nie więcej niż 8,64 zł, czym działał na szkodę E. S.A.– i na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne przeciwko oskarżonemu P. N. warunkowo umorzył na okres roku próby. Jednocześnie na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. orzekł od oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości 100 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, a nadto zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa wydatki w kwocie 140 zł, natomiast nie wymierzył mu opłaty.

Ponieważ żadna ze stron nie zaskarżyła wyroku, orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 11 kwietnia 2012 r. (k. 132).

Sąd Rejonowy w Ś. postanowieniem z dnia 17 czerwca 2013 r., podjął w stosunku do P. N. warunkowo umorzone postępowanie karne w przedmiotowej sprawie, z powodu odmowy oskarżonego uiszczenia na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenia pieniężnego. Zażalenie na to postanowienie złożył oskarżony N. Po rozpoznaniu środka odwoławczego, Sąd Okręgowy w Ś. postanowieniem z dnia 17 września 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego.

Rozpoznając ponownie sprawę merytorycznie, Sąd Rejonowy w Ś. wyrokiem z dnia 28 stycznia 2014 r., uznał oskarżonego P. N. za winnego tego, że w dniu 24 marca 2011 r. w Ś., poprzez opuszczenie mostków napięciowych na liczniku energii elektrycznej dokonał kradzieży energii elektrycznej na kwotę nie więcej niż 8,64 zł, czym działał na szkodę E. SA – a więc uznał go za winnego wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. i za to wymierzył mu karę 1 miesiąca ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin, a na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił go od ponoszenia kosztów sądowych w całości (k. 154).

Wyrok ten zaskarżył apelacją na niekorzyść P. N. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ś., zarzucając obrazę art. 278 § 1 i 5 k.k., polegającą na wadliwym

ukaraniu za wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., podczas gdy działanie oskarżonego stanowiło zarzucany mu występki.

Zarządzeniem z dnia 26 lutego 2014 r., Prezes Sądu Rejonowego w Ś. na podstawie art. 448 k.p.k. przyjął apelację prokuratora (k. 165). Sąd Okręgowy w Ś., postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2014 r., na podstawie art. 430 § 1 k.p.k., apelację pozostawił bez rozpoznania uznając, że zgodnie z art. 400 § 1 k.p.k. w zw. z art. 105 § 1 k.p.s.w., została ona złożona po terminie. Wobec niezaskarżenia przez strony, przedmiotowe postanowienie stało się prawomocne w dniu 24 kwietnia 2014 r., wówczas też uprawomocnił się wyrok Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 28 stycznia 2014 r..

Kasację od powyższego wyroku wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny, który zaskarżył orzeczenie w całości na niekorzyść P. N. Prokurator Generalny na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił wyrokowi rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, to jest art. 278 § 5 k.k. w zw. z art. 278 § 3 k.k. poprzez błędne uznanie, że czyn zarzucany oskarżonemu z uwagi na wartość nielegalnie pobranej energii elektrycznej stanowi wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., podczas gdy kradzież ta stanowi zawsze występki, bez względu na wartość nielegalnie pobranej energii elektrycznej.

W konkluzji kasacji wniesiono o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu kasacji Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Należało przyznać rację Prokuratorowi Generalnemu, że wyrok Sądu Rejonowego zapadł z rażącym naruszeniem przepisów prawa wskazanych w kasacji. Rzeczywiście Sąd I instancji przyjął błędnie, że kradzież energii elektrycznej, jakiej miał dopuścić się P. N., z uwagi na wysokość szkody nie jest występkiem z art. 278 § 1 i 5 k.k., lecz stanowi wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. Obiektywnie trzeba zauważyć, że w pisemnym uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy dostrzegł ów błąd (k. 157).

Tymczasem zarówno w orzecznictwie sądowym jak i w piśmiennictwie ugruntowany jest pogląd, że do znamion występkę określonego w art. 278 § 5 k.k. należy skutek w postaci przejęcia w posiadanie lub zużytkowania odpowiedniego

rodzaju energii bez względu na jego wielkość (wartość szkody), zaś wartość zagarniętej energii nie ma znaczenia dla bytu przestępstwa z art. 278 § 5 k.k. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 września 2012 r., IV KK 167/12, Lex Nr 1226728; z dnia 26 lutego 2004 r., IV KK 302/03, Prok. i Pr. 2004, Nr 7-8, poz. 2).

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 grudnia 2000 r., w sprawie I KZP 43/2000, (OSNKW 2001, z. 1-2, poz. 4), stwierdził – „Zawarte w art. 278 § 5 k.k., sformułowanie "Przepisy § 1, 3 i 4 stosuje się odpowiednio", oznacza zastosowanie do wypadku kradzieży energii, wyłącznie znamion przestępstwa kradzieży i przewidzianych za to przestępstwo sankcji. Przepis art. 119 § 1 k.w., w którym przedmiot czynności wykonawczej określony został jako "cudza rzecz ruchoma", nie ma zatem zastosowania do kradzieży energii". W uzasadnieniu do tej uchwały Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że przedmiotem bezpośredniego działania sprawcy przestępstwa kradzieży, określonego w art. 278 § 1 k.k., jest wyłącznie „rzecz ruchoma” w ujęciu prawa cywilnego, a więc przedmiot materialny, wyodrębniony, mogący samodzielnie występować w obrocie oraz przedstawiający wartość majątkową. Natomiast odrębnie został określony przedmiot przestępstwa kradzieży w art. 278 § 5 k.k. Przedmiotem czynności wykonawczej tego typu przestępstwa nie jest „rzecz ruchoma”, ale w wypadku kradzieży energii odpowiedni jej nośnik, podlegający pomiarowi zarówno co do ilości jak i jakości.

Podkreślił Sąd Najwyższy, że w przypadku przestępstwa kradzieży energii z art. 278 § 5 k.k., nie może być mowy o tzw. przepołowieniu tego przestępstwa. Omawiana formuła redakcyjna „odpowiedniego zastosowania” nie stwarza bowiem podstawy do stosowania, w wypadku kradzieży energii o wartości nie przekraczającej 250 złotych, przepisu art. 119 § 1 k.w. Przedmiotem czynności wykonawczej wykroczenia określonego w art. 119 § 1 k.w. jest bowiem wyłącznie "cudza rzecz ruchoma, jeżeli jej wartość nie przekracza 250 złotych". W kodeksie wykroczeń brak odniesienia do takiego rodzaju przedmiotu, jak energia czy karta uprawniająca do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego. Zakwalifikowanie kradzieży energii o wartości nie przekraczającej 250 złotych jako wykroczenia wyłącza więc klauzula *lex specialis derogat legi generali*. (Należy oczywiście zauważyć, że w obecnym stanie prawnym, wykroczeniem z art. 119 § 1 k.w. jest kradzież rzeczy ruchomej o wartości nieprzekraczającej 1/4 minimalnego

wynagrodzenia, gdyż przepis ten został zmieniony przez art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 września 2013 r., Dz.U. 2013, poz. 1247, z dniem 9 listopada 2013 r.).

Należy zwrócić uwagę, że powyższe stanowisko Sądu Najwyższego jest zgodne z poglądami prezentowanymi w tej kwestii w doktrynie (*por. Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz. Pod red. A. Wąska i R. Zawłockiego. Wyd. 4. Warszawa 2010, s. 929 - 933; Kodeks karny. Część szczególna. Tom III. Komentarz. Pod red. A. Zolla. Wyd. II. Zakamycze 2006, s. 78 – 79*).

Skoro zatem Sąd Rejonowy dopuścił się rażącego naruszenia przepisów prawa, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia, wyrok Sądu I instancji należało uchylić i sprawę przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Przy wydaniu nowego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy w Ś. uwzględni powyższe wskazania i zapatrywania prawne Sądu Najwyższego.